

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De multiplici sacra adoratione. Cap. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

CAPVT DVODECIMVM.

De multiplici sacra adoratione.

36. *Cepimus genus affectuum esse potest adoratio Dei, & aliarum rerum propter Deum, sed magno cum discrimine: Deo enim debetur Adoratio, quæ vocatur à Theologis Latria; B. Virgini Hyperdulia; Sanctis aliis: Dulia. Reliquias autem eorum, inquit Bellarminus, minore cultu veneramus, quam Sanctus Spiritus, nedum quam Deum ipsum, ut olim respondit S. Hieronymus Vigilantio heretico, earum cultum improbanii. Eorum verò imagines non eodem cultu per se, & propriè adorantur, quo ipsum exemplar colitur, inquit Bellarminus, & propterque nullo modo per se & propriè debetur eis latria (vt nec cruci Christi, nec clavis, nec spinis) aut hyperdulia, aut aliis, qui debetur naturæ intelligenti, sed inferior, & varius, pro varietate imaginum, vt benè dicit Bellarminus, & fusè ostendit in disputatione de adoratione imaginum quæst. 8. cap. 6. & 10. His positis.*

37. *Dico variis actibus internæ adorationis, seu potius honoris, posse pios affectus excitari in mente, & foueri Dei præsentiam.*

Primò. Adorando ipsum Deum, tanquam tibi præsentem, & in toto mundo adorado eum, modò in cælo Sanctos Spiritus præmiis afficiemem.

Modò in inferno & limbo, iustitiam exercentem.

Modò in purgatorio, disponentem animas ad beatitudinem.

Modò in locis & corporibus peccatorum, eos ad penitentiam expectantem.

Modò in iustis tepidis, eos ad feruorem excitantem.

Modò in iustis feruentibus & sanctis, eorum probitatem gustantem.

Modò in iis locis, in quibus Christus Dominus opera Patris sui, & redemptionis nostræ per tot annos peragebat, ea oculo, benigno aspicientem.

Modò in SS. Eucharistiæ speciebus existentem per concomitantiam.

Modò in locis, in quibus eum offendimus, nostram satisfactionem, pro peccatis commissis præstolantem.

Modò in tot partibus mundi, præcipua, vbi que verò communia beneficia præstantem.

Modò in amentibus & vsu rationis carentibus, infantibus, & adultis, dormientibus, aut nihil meritorum operantibus, eos non abiicientem à suo patrocinio & protectione, sed in ea benignè consequentem.

38. *Secundò. Adora Christi humanitatem in cælo, & in omnibus SS. Sacramenti speciebus, per*

tot templa mundi, existentem. Et ita S. Franciscus, rogantibus fratribus, vt eos doceret orare, dixit, vt scribit S. Bonauentura: Cum drabitis, dicite, Pater noster. Et, Adoramus te Christe, ad omnes Ecclesias tuas, quæ sunt in toto mundo, & benedicimus tibi; quia per Sanctam crucem tuam redemisti mundum. Sic & noster Pater Petrus Faber, vt scribit Orlandinus, mirifice venerabatur SS. Christi humanitatem: Et quem admodum ea quæ sunt in Deo, sunt ipse Deus, ita quæ in Christi humanitate essent, longè præstantissima, atque pulcherrima esse, argumentabatur, eoz, curandum & orandum, vt ad suam nos memoriam dignetur admittere, vt in ea constituti, Deo placeamus, & inde quoque existat in nobis lumen & claritas, vnde vicissim contemplari ac diligere ipsum Deum, ac Iesum Christum in æternum possumus.

Noster Pater Didacus Martinez eximie virtutatis in Prouincia Pertuana, appellatus illarum regionum Apostolus, miraculis in vita & post obitum clarus, solebat Christum pro nobis natum, in paruuli Iesu statua, oculis suis in cubiculo, perpetuò exposita, centies in die adorare, vt legitur in summano Processus, factò pro eius Canonizatione à Rege Hispaniarum & Clero illius Regni ab Urbano VIII. per literas expedita.

Tertiò. Beatissimam Dei Matrem Virginem in cælo, adora, & cole omnibus quibus potes & licet modis. Quos capite sequenti enumerabo, & causas varias adferam adorandæ Deiparæ Virginis Mariæ.

Quartò. Sanctos Angelos & Sanctorum animas in cælo, eas præsertim, & modò has, modò illas, quæ dum essent in mortalibus corporibus, peculiare aliquod beneficium in Dei Ecclesiam contulerunt. Hanc ob causam Pater Petrus Faber, vt scribitur in eius vita, B. Gregorium Papam multis amandum & adorandum nominibus dicebat: sed hoc præcipuè, quod ignis Purgatorij doctrinam tam luculenter dilucidè, tradiderit, præcipuo studio sibi colendum putauit. Existimabat enim, nisi tam multa pius ille Doctor de mortuorum animis, qui deportatas hinc maculas igne purgant, tam disertis verbis, atque dilucidè disputasset, futurum fuisse, vt minus adhuc multi suâ reperirentur ætate; quos mortuorum vlla tangeret miseratio. Quocirca maiore in posterum studio apud se statuit in eorum commemoracionibus, atque suffragiis, eius meminisse Doctoris; atque id ipsum prædicare vbi que & commendare, vt qui in hunc pîj esse vellent, eadem operâ officiosi essent in mortuoz: & qui in hos essent officiosi, eodem vicissim pietatis officio, tanti Pontificis vota, & piam eius apud Deum commendationem expeterent. Metentur hunc cultum cælestes illi Spiritus Angelorum & hominum, tum ob gradam summæ felicitatis, quem affectu sunt, tum ob beneficia in nos collata, & conferenda, quibus magis & libentius afficiunt eos, à quibus honorantur magis & coluntur. In beata enim fruetione Dei (vt eorum statum pulchrè describit B. Laurentius Iustinian.) In Verbo

aspiciunt

c. 4. vitæ.

1. 2. c. 3.

139.

140.

141.

1. 2. c. 17.

242. de casto con. c. 10. col. 7.

aspiciunt intelligentia oculo, & recipiunt ab ipso vniuersarum notitiam creaturarum per ideas, qua in ipso sunt. Hinc inueniunt librum omnium, in momento sciunt creaturarum virtutes, causas, & effectus. Anime rationalis excellentiam, naturam perspicaciam, intelligentiam profunditatem, & lumen in Verbo agnoscunt gloria. Natura quoque Angelica contemplatur in ipso dignitatem, essentia subtilitatem, liberi arbitrii facultatem, & discretionis personalitatem, virtutes & officia singulorum, & quod his omnibus est mirabilis, eiusdem natura diuina Verbi & humane euidentissime intelligunt sacramentum, ad quam profecta sit gratiam ipsa Humanitas, maxima cum iucunditate, mentis acie cernunt, se in ipso vident, & ipsum in seipso, & omnia in ipso. De hoc Verbi conuiuium nimiam exuberantium pascentur laetitia voluptatum. Experiuntur completum esse, quod veritas in carne passibili Patri dixerat: Pater quos dedisti mihi, volo ut vbi ego sum, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi: ego in eis, & tu in me, ut sint consummati in vnum. Hac in Verbi visione & sapientia contemplatione. De bonitatis autem & diuinae caritatis torrente, quis valet dicere, quis capere, quid hauriant Sancti qualemque, hinc concipiunt dilectionis affectum: proximos quidem anhelant salutis desiderio, videntes illos in plorationis loco inter innumeros mortis laqueos grauius laborare. Clamant, ne deficiant, orant, ut vincant, & percipiant, quod ipsi possident: quatenus diuina laus & laudantium aggregatione augetur, & diuina imago in eis non pereat, atque ipsorum accidentalium cumuletur gloria. Eo quidem horum amplius accenduntur desideris, quod in caritate perfectiores sunt, pro seipsis quanto exultant tripudio quo videntur affectu, quam perfruuntur laetitia nemo intelligit, cum se fluctuantis saeculi procellas, & terrimum inferni chaos, atque intolerabilia poenarum genera euasisse cognoscunt, cum se in tanto felicitatis culmine positos, in regia dignitate confirmatos, aeternaliter sciunt. Resoluuntur dulcedine, gaudio liquefunt, caritate languent, & in gratiarum se ineffabiliter dilatant actione &c. Omniumque laudabiliter gesserunt, cunctarumque suarum illi gratias referunt victoriarum. Hoc expressit Ioannes cum diceret: Et adorabant viuentem in secula saeculorum, & mittebant coronas suas ante thronum, dicentes: Dignus es Domine Deus noster, accipere gloriam & honorem & virtutem &c. De ipso quoque diuinae bonitatis torrente inenarrabilem suauitatem hauriunt, cum tam singulariter, tantoque se vident amore diligi, atque delectabilis vinculo caritatis amplecti: cum se superna Hierusalem ciues esse conspiciunt: cum gloriosissimorum triumphis militum participes fiunt: cum Angelorum Sanctorum aequales esse merentur: cum Humanitati Verbi similes, cum diuina natura consortes se esse inueniunt dignos: ponunt ante mentis oculos (sine timore tamen) vniuersa quae ex diuinae bonitatis miseratione euaserunt pericula: cuncta absque rubore, quae commiserunt, scelera: omnia sine dolore, quae passi sunt, supplicia: ut iucundius valeant Domini misericordias in aeternum cantare: ardent ex his, dulcis amoris flamma: caritatis nimia calore flammescunt, atque (ut sic dicam) quasdam vitulant ex se dilectionis sensibus: vnde aliquam in seipsis reportant imaginem caritatis. Sed cum sua contemplationis aciem in luminum Latrem dirigunt, apud quem nulla est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, ipsumque originale principium sine principio esse intelligunt mirabiliter decernunt stupore. Ab illo autem, tanquam a fontali omnium bonorum plenitudine, emanare cernentes cunctarum dona creaturarum, nec non ad ipsum vniuersorum affectus, medullatas laudes, actionesque, gratiarum resuere, veluti ad mare flumina, nec tamen redundare, quamdam admirationis soliditatem & fruitionis irreflexibilitatem concipiunt, a qua vehementer apprehensionis dulcedine in aeternum non diuelluntur. Ex hac contemplationis specie, Sanctorum anime quae in aeterna iucunditate voluunt, quoddam in se Deiforme exemplar representant. Et simillimum imaginem Trinitatis, &c. Hac est perfecta gloria Sanctorum, per Verbum & cum Verbo regnantium. Ob quam merentur multiplicem adorationem & cultum!

Ioan. 17.

Apoc. 4.

scunt, atque (ut sic dicam) quasdam vitulant ex se dilectionis sensibus: vnde aliquam in seipsis reportant imaginem caritatis. Sed cum sua contemplationis aciem in luminum Latrem dirigunt, apud quem nulla est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, ipsumque originale principium sine principio esse intelligunt mirabiliter decernunt stupore. Ab illo autem, tanquam a fontali omnium bonorum plenitudine, emanare cernentes cunctarum dona creaturarum, nec non ad ipsum vniuersorum affectus, medullatas laudes, actionesque, gratiarum resuere, veluti ad mare flumina, nec tamen redundare, quamdam admirationis soliditatem & fruitionis irreflexibilitatem concipiunt, a qua vehementer apprehensionis dulcedine in aeternum non diuelluntur. Ex hac contemplationis specie, Sanctorum anime quae in aeterna iucunditate voluunt, quoddam in se Deiforme exemplar representant. Et simillimum imaginem Trinitatis, &c. Hac est perfecta gloria Sanctorum, per Verbum & cum Verbo regnantium. Ob quam merentur multiplicem adorationem & cultum!

Quind. Reliquias eorum per tot templa mundi adora. Sic S. P. N. Ignatius docens applicationem sensuum ad meditationes transactas, iubet in spiritu seculari vestimenta personarum sacratum, quarum meditatur actiones & verba. Adoratio autem eandem reliquiarum est, quiddam simile osculis sacris, animo transmissis ad Lipsana spirituum Beatorum. Merentur haec adorationem. Nam, ut ait S. Chrysostomus, Sanctorum non modo corpora, sed ipsi loculi & monumenta spirituali gratia consecrata sunt. Si Daniel propheta orans, conuertebat faciem versus templum Hierosolymitanum a se procul distans, ita & nos decet mentem conuertere ad colenda corpora Sanctorum, quae adhuc peccatis obnoxia, dum viuere; appellata sunt ab Apostolo templum Spiritus Sancti: quanto magis nunc a peccatis liberat

Sextid. Adora imagines miraculis celebres in variis mundi partibus collocatas. Imaginis enim honor, inquit S. Basilius, & alij Sancti Patres, ad exemplar primum refertur.

Septimid. Adora imagines quae occurrunt nobis in locis, quae in eorum, publicis vel priuatis in locis appensa, aut depicta. Qua in re excellit magna sanctitate praeditus Pater Iacobus Ledesma laudatus in secunda parte historiarum Societatis a Patre Sachino. Nam hic Pater Ledesma totum suum cubiculum circumquaque simplicibus sacris imaginibus ornauerat, & adorationis causa identidem eas circumueundo singulas osculabatur. Nos eius exemplo saltem adoratione interna eas honorare possumus, ob Dei gloriosum in sanctis suis reuerentiam & amorem, & in detestationem haeresum, cultum Sanctorum imaginum detrahentium, & dum non videmur ab aliis, vel caput coram eis aperiendo, vel modice inhaerendo.

Octid. Adora loca omnia in quibus Christus Domi-

143.

4. p. cto.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

1. Cor. 6.

147.

Dominus fuit, opera nostra redemptionis per-
 agendo, ea deosculando in Spiritu: ut facien-
 dum monet S. P. N. Ignatius in secunda hebdo-
 mada tradens modum applicandi sensus ad
 præteritas meditationes. Quæ ex re indicat fieri
 in nobis maiorem accessionem deuotionis, vel
 alterius boni. Nam, ut ait apud Theodoretum
 S. Simeon Eremita, *Ij qui ardentur amant, non solum
 eos, qui amantur desiderant; sed etiam illi loca
 grata sunt & iucunda, in quibus ij fuerunt presentes,
 & in quibus versati sunt.* Et S. Chrysostomus: *Qui
 amat, non cum tantum videre desiderat quem amat,
 sed vel solam eius domum, sed & vestibulum, neque ves-
 tibulum tantum adiuu, sed vel angiporum, vel vicum,
 & si vel vestem vel calcamentum viderit eius
 quem amat ipsum se videre arbitratur quem amat.*

147. Nono. Honora ipsum pauimentum, quod calcant alij, & quasi vestigia pedum eorum, pro quodam interno affectu ea honorando, ob respectum & reuerentiam Dei, cuius proximi nostri sunt imago, & Christi, cuius sunt membra, & Spiritus Sancti cuius sunt templum, teste Apostolo, Quibus affectibus adiungenda est profundissima humiliatio tui, quod sis indignus calcare eorum vestigia: quæ deuotio solet esse causa maxime pietatis, & feruoris, & Deo summo per se placet. Et commendatur à Sancto Patre nostro Ignatio, loco paulo antè citato. Sic S. Catharina Senensis beneficij loco reputabat osculari vestigia Sacerdotum transeuntium, maxime eorum qui se animarum conuersioni impendebant. uti sunt Concionatores & Confessarij.

148. Duodecimo. Honora intimo affectu cubicula Superiorum & Confessariorum præteritorum, dum ea transis, ob amorem & reuerentiam Dei, cuius vices obeunt, & obiuertunt; & hoc valde acceptum est Deo.

149. Undecimo. Loca illa, quæ in eis sunt prædestinati, ad complendam extrinsecam Dei in cælestibus choris Curia Cælestis gloriam, sed magis ipsos prædestinatos, uti grata tabernacula Dei, & membra Christi, & templa Spiritus Sancti.

150. Duodecimo. Honora loca, in quibus Sancti cli-
 ciunt mente, & elicuerunt exterius, actus heroicos, vel passi sunt pro Deo. Qui actus adorationis faciendi sunt breuiter, sed magnâ cum reuerentia affectus feruentis, ex puro Dei amore, quod sit motuum eorum; seu Deus ipse pure propter se amatus amore beneuolentia, & speciatim propter hunc respectum quia in talibus creaturis peculiari modo Diuina Maiestas glorificabatur, & in aliquibus adhuc glorificatur. Replent autem tales breues affectus incredibile deuotione eximia & magno feruore animam, & gustu Deum. Ideo tales breues affectus suadebant olim Sancti, & in more habebant, uti scribit Cassianus, & S. Augustinus, S. Chrysostomus, S. Thomas, S. Climacus, & cõ-

mendat Abbas Isaac apud Cassianum; & ipse S. Chrysostomus Cassiani Magister, dicens: *Operet orantem non longos extendere sermones, & in-
 guer orare (loquitur de oratione, ut petitio est, & ut diuersa est à meditatione proprie sumpta) breues enim & frequentes orationes fieri Christus & Paulus præceperunt, paruis ex interuallu. Nam si sermonem in longum extenderis, in negligentiam frequenter lapsus, multam diabolo subrependi facultatem dederis, supplantandi, atque abducendi cogitationem ab his que dicuntur. Si verò cõtinuas & crebras orationes facias, totumq; tempus interpolans frequentia, facile poteris modestiam exhibere, & ipsas orationes, cum multa facies solertia. Et infra: Nec mihi quispiam dicat, quod nequeat homo secularibus affixus, foro, contumie per diem orare, potest enim quam facillime & affixus tribunali. Vbiunque sis, potes altare tuum consistuere si mentem tantum feruentem exhibeas, orationi perfectionem consummaueris. Vbiunque sis, ora: templum es, ne locum queras. Non enim Deus locum veretur, sed vnum exquirat, seruendam mentem & continentem animam.*

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De multiplici adoratione & cultu B. Virginis Mariae.

Merito cultu hyperdulia adoranda est Be-
 tissima Virgo Maria tanquam Dei mater, sanctitate & gloria superans omnes Beatorum spirituum Angelicos, & humanorum choros, innumeris beneficiis, omni hominum statui collatis summè commendata: Ideo què merito à Sanctis celebrata, eximjis laudibus, & cultu multiplici honorata. *Quis Deum non honoret in Virgine, inquit B. Laurentius Iustinianus, Qui Virginem, Dei voluit esse Genitricem, reparatricem sãculi, lucem mundi, speculum sanctitatis, fidei magisterium, peregrinationis solatium, immaculatum templum, & faderis arcam diuinitus manibus fabricatam pudicitia ornamentum, Virginitatis gratiam, humilitatis formam, exemplar continentia, sapientia thronum, Magistram virtutum, decus honorum, letitiam Angelorum, omnium Sanctorum merita transcendentes, quam vniuersa supernorum ciuium multitudo veneratur, colit & laudat. Que, ut idem alibi ait, Est s. de An-
 paradisi scala, ianua cœli, demonum fuga, interuentrix mundi peccatorum spes, naufragantium portus, maris stellæ, confugium periclitantium, solamen laborantium, fluctuantium robur; Dei & hominum verissima mediatrix. In quam, ut dixit S. Ildephonus, Quod per partes aliis datum est, tota simul venit gratia plenitudo; quam, ut veram suam matrem ostenderet, verum se hominem patiendo tormenta monstrauit. Quam sic Deus exaltauit, inquit S. Anselmus, ut omnia secum possibilia esse donauerit: ut si illa velit, nequaquam fieri non poterit. Quæ, ut ait S. Thomas, Totam sibi habet seruat Spiritus S. gratiam.* Unde merito à Sancto

151. Chr. h. 2. de Anna. Cl. gr. 2. Th. 2. 2. q. 171. a. 2. ad 2. Coll. 9. cap. vlt. Chryl. h. 79. ad pop.

152. s. in Nat. V. Mar. nũc. Mar. s. de Ag. sumpt. s. de Nat. Mar. l. de laud. Virg. e. 12. in Catech. Ioan. Luc. 11.

